herpy

SKILDPADDER

## Pond Slider

# *Trachemys scripta*

*Trachemys scripta* er en dagaktiv, halvt vandlevende skildpadde fra det sydøstlige og centrale USA og det nordøstlige Mexico. Skjoldet bliver op til omkring 30 cm, og dyret kan leve i over 40 år. Et voksent dyr kræver et stort, filtreret kar med omkring 400 liter vand, en landdel med varm solplads og kraftig UVB.

Familie: Emydidae  Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **18-30 cm**<br>total længde inkl. hale |
| Levetid | **20-40 år** |
| Aktiv | **Dag** |
| Levevis | **Semi-akvatisk** |
| Biotop | **Vådområde** |
| Sværhedsgrad | **Øvet** |

### PASNING

| | |
|---|---|
| Min. terrarie | **180 × 70 × 70 cm**<br>L × B × H til 1 voksent dyr |
| Temperatur, dag | **21-31 °C** |
| Hotspot | **30-40 °C** |
| Temperatur, nat | **20-24 °C** |
| Luftfugtighed | **50-80 %** |
| Vand | **Akvaterrarie**<br>dybde 30-40 cm |
| Vandtemperatur | **21-31 °C** |
| UVB | **Nødvendig**<br>Ferguson-zone 3 |
| Kost | **Insekter, færdigfoder, planter, hvirveldyr og orme/snegle** |
| Holdes | **Enkeltvis** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Æglæggende** |
| Kuldstørrelse | **2-30 æg** |
| Kuld pr. år | **1-5** |
| Inkubation | **59-112 dage**<br>ved 22-30 °C |

### BESKYTTELSE OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ikke omfattet** |
| EU-bilag | **Ikke omfattet** |
| IUCN | **Ikke truet (LC)** |

Invasiv art: *Trachemys scripta* (alle underarter) står på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning (gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141, gældende fra 3.8.2016). Efter art. 7 i forordning (EU) nr. 1143/2014 er det forbudt at indføre, holde, avle, transportere, sælge, bruge, bytte, lade formere sig og udsætte arten. Art. 31: dyr, der blev holdt som kæledyr før optagelsen på listen, må beholdes til de dør, i lukket opbevaring, hvor formering og flugt er udelukket. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om de danske regler. Ikke CITES eller EU-bilag A-D.

## Om arten

*Trachemys scripta* er en mellemstor til stor ferskvandsskildpadde, der tilbringer det meste af livet i vandet og kun går på land for at sole sig, lægge æg eller finde nyt levested. Skjoldet (carapax) er ovalt og fladt, olivengrønt til brunt med lyse tegninger, og huden er mørk med gule striber. Alle mål i teksten er skjoldlængden. Hunnerne bliver større end hannerne: voksne hanner måler typisk omkring 18 cm og hunner omkring 25 cm, og store hunner når 30 cm. Skjoldet kan i sjældne tilfælde blive over 40 cm. Et voksent dyr vejer op til omkring 3 kg.

Arten har tre underarter. *T. s. elegans* har en rød stribe bag hvert øje og mørke pletter på hver bugskjoldplade, og den er langt den mest udbredte i handlen. *T. s. scripta* har en lodret gul stribe bag øjet, og *T. s. troostii* har et skråt gult felt bag øjet og er sjælden i handlen. Underarterne krydser sig ofte, så mange dyr er blandinger, og det har ingen betydning for pasningen.

Hannen kendes på meget længere kløer på forbenene, en tykkere og længere hale og et let indadbuet bugskjold. Hunnen har et fladt bugskjold og en kortere, slankere hale.

Levetiden er typisk 20-30 år, og enkelte dyr bliver over 40 år. Arten er rolig og nysgerrig, men ikke et kæledyr, man tager op: den lærer hurtigt at forbinde dig med mad og svømmer frem og tilbage foran glasset, når du kommer, men den bryder sig ikke om at blive håndteret. Et voksent dyr kræver omkring 400 liter filtreret vand, kraftig opvarmning og UVB hele sit lange liv.

*T. scripta* har været blandt de mest handlede krybdyr i verden og er sluppet ud eller sat ud i store dele af kloden. Den regnes for en af verdens værste invasive arter: den bliver kønsmoden tidligere, vokser sig større, får flere unger og er mere aggressiv end mange af de arter, den konkurrerer med om føde og solpladser. Opstillingen skal derfor altid være flugtsikker, og dyret må aldrig sættes ud i naturen.

Læs mere: Lys og UVB

## Udbredelse og levested

*Trachemys scripta* er oprindelig hjemmehørende i det sydøstlige og centrale USA og det nordøstlige Mexico. *T. s. scripta* lever i sydøst: Virginia, North og South Carolina, Georgia, Alabama og Florida. *T. s. elegans* lever i Mississippi-flodens opland og langs Golfkysten fra Iowa, Illinois, Indiana og Ohio i nord til Texas og det østlige New Mexico i vest, og videre ind i det nordøstlige Mexico (blandt andet Nuevo León og Tamaulipas). *T. s. troostii* findes især omkring Tennessee.

Uden for det oprindelige område findes arten i dag på alle kontinenter undtagen Antarktis, fordi dyr er sluppet ud eller er blevet sat ud, også flere steder i Europa. Landene ved kortet er kun den oprindelige udbredelse. Taksonomien i artskomplekset er ikke afklaret: flere former, der tidligere blev regnet som underarter, regnes nu for selvstændige arter, og der er uenighed om, hvordan komplekset skal afgrænses.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Mexico.

### LEVESTED

*Trachemys scripta* lever i damme, søer, moser, langsomme floder og andre vådområder med blød bund, megen vandplantevækst og træstammer eller bredder, hvor den kan sole sig. Grupper på mange dyr ses ofte i solen på stammer og grene, også højt over vandet, og ved fare glider de lynhurtigt tilbage i vandet og dykker.

Unge dyr holder sig i meget lavt vand med megen vegetation, hvor de både finder føde og skjul. Voksne dyr færdes over større afstande i jagten på føde. Hannerne går på længere vandringer efter hunner, og hunnerne forlader vandet for at grave rede i jorden.

Om vinteren går arten i vinterhvile på bunden af damme og søer. Dyrene bliver inaktive omkring oktober, når temperaturen falder under 10 °C, hverken spiser eller afgiver afføring, ligger næsten urørlige og trækker vejret meget sjældent. I varmere områder kan de komme op og sole sig, men de vender hurtigt tilbage til dvalen, når det bliver koldt igen.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

## Pasning

### TERRARIET

Hold dyret i et akvarium, et stort kar eller en lukket indendørs dam, ikke i et almindeligt terrarie. Vandmængden bestemmer størrelsen: der skal være mindst ca. 15 liter vand pr. cm skjoldlængde, og vanddybden skal mindst svare til skjoldlængden. En voksen skildpadde på 25 cm skal altså have mindst 380 liter vand, en hun på 30 cm omkring 450 liter, og landdelen kommer oveni. Boksens mål, 180 × 70 × 70 cm, giver et vandparti på 140 × 70 cm med 40 cm vand (knap 400 liter), en landdel på 40 × 70 cm og 30 cm kant over vandet. Større er altid bedre.

Indret fra start en opstilling til et voksent dyr. Vand er tungt: 400 liter vejer 400 kg, så placér opstillingen på et gulv, der kan bære den, helst i stueplan eller kælder. Glasakvarier er lette at gøre klar, men kræver ombygning til landdel og solplads. Kar med uigennemsigtige vægge, som foderkar og færdige damkar, får dyret til at føle sig tryggere og dæmper den evindelige

svømmen frem og tilbage langs glasset: i naturen dykker skildpadden for at gemme sig, og i et glasakvarium er der intet sted at gemme sig under vand.

Landdelen skal være stor nok til, at hele dyret kommer helt op af vandet, og gerne så stor, at det kan gå en tur. Byg den som en strandbred eller en hylde med en ru rampe, og læg en stor, flad sten som solplads, fordi sten leder varmen jævnt og varmer både nedefra og oppefra. Lampe og UVB sidder direkte over solpladsen. Kanten omkring landdelen skal være mindst 25 cm høj, så dyret ikke kan klatre ud. Er dyret en hun, så indbyg en kasse med jord eller sand som æglægningsplads.

Vandet renses af et kraftigt filter, helst et udvendigt tøndefilter, der er beregnet til mindst 2-3 gange vandmængden. Hold helst kun ét dyr: flere dyr skal være lige store og kræver et kar, der er mindst 50 % større, og flere solpladser.

Opstillingen skal være helt flugtsikker. En udendørs dam om sommeren er kun forsvarlig, hvis den er lukket: hegn, der går mindst 30 cm ned i jorden mod gravning, tæt hegn mod rovdyr og hønsenet over toppen. Undgå finmasket net, der skærer meget af solens UVB væk.

Læs mere: Varme og temperatur

### TEMPERATUR

Solpladsens overflade skal være omkring 40 °C, målt med et infrarødt termometer et par timer efter, at lamperne er tændt, og luften over den 30-32 °C. Varm op med halogenlamper, der giver sollignende varme, i dybe kupler med keramisk fatning. To lamper giver en større og jævnere solplads end én. Varmelampen skal sidde i samme afstand fra solpladsen som UVB-røret.

Vandet skal være 21-31 °C for voksne dyr; unger under et år skal have 24-29 °C og lidt større ungdyr 23-24 °C. Voksne tåler køligere vand end de små, fordi de holder bedre på varmen efter en tur på solpladsen. Sæt vandvarmeren på den laveste temperatur, så der opstår en gradient i karret. Varmeren skal have en plastskærm, så dyret ikke brænder sig, og et automatisk sluk. Mål vandet med et digitalt termometer ved at dyppe føleren i; lad den ikke ligge i karret, for dyret ødelægger den.

Om natten slukkes lamperne, og hos voksne dyr kan vandvarmeren også slukkes, så vandet køler lidt af som i naturen; unger under et år skal have varmt vand hele døgnet. Nattemperaturen er ikke nærmere kendt; 20-24 °C passer.

Vinterhvile er naturlig for arten og regnes for gavnlig, men den er ikke et krav, og et dyr, der ikke selv bliver sløvt og holder op med at æde om efteråret, skal ikke tvinges. Kun sunde, velnærede dyr over 3-4 år må gå i vinterhvile, og kun efter et dyrlægetjek. Stop fodringen, når dyret selv æder mindre, sluk varmen en uge før, og hold derefter dyret ved 3-5 °C i højst 14 uger (små dyr højst 10 uger), fx i en ventileret kasse med fugtig jord og løv i et køleskab. Under 2 °C begynder dyret at fryse, og ved over 15 °C er det for koldt til at æde, men for varmt til at sænke stofskiftet nok, så det langsomt sulter. Vej dyret hver 2.-4. uge; taber det mere end omkring 1 % af vægten, skal det til dyrlæge. Første gang bør vinterhvilen ske med hjælp fra en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

### LUFTFUGTIGHED OG VAND

Skildpaddens fugtighed er vandet selv, så luftens relative fugtighed er ikke afgørende og ikke nærmere dokumenteret for arten; 50-80 % i rummet er rigeligt. Det afgørende er vandets renhed.

Dyret afgiver sin afføring i vandet, så vandet bliver hurtigt snavset, og beskidt vand er en sundhedsrisiko for både dyret og dig. Brug et kraftigt filter, og skift vandet hver 1.-2. uge; filtret alene er ikke nok. Fjern foderrester og snavs med et fiskenet efter fodring. En luftsten giver ekstra ilt, men er ikke et filter.

### VAND OG VANDKVALITET

Vandet er dyrets opholdssted, så det skal være dybt, rent og varmt. Vanddybden skal mindst svare til skjoldlængden, og 30-40 cm passer til voksne dyr. Temperaturen er 21-31 °C for voksne dyr (se Temperatur).

Filtret skal både filtrere mekanisk og biologisk. Den mekaniske del fjerner foderrester og afføring; den biologiske del, med svamp eller keramiske ringe, huser nyttige bakterier, der omsætter giftigt kvælstofaffald. Bakterierne skal have strømmende vand; står vandet stille, mangler de ilt, og vandet bliver usundt. Et filter beregnet til fisk er ofte for svagt, så vælg et, der er beregnet til mindst 2-3 gange vandmængden. Undergrundsfiltre, små indvendige filtre og hængefiltre er ikke egnede til et voksent dyr.

Rens filtret mindst en gang om måneden. Skyl filtermediet i vand fra karret, ikke fra hanen, så bakterierne bevares, og brug aldrig sæbe eller kemikalier. Tag stikket ud med tørre hænder, før du rører ved filtret, og sæt al elektrisk udstyr ved vandet til en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ).

### LYS OG UVB

UVB er en nødvendighed. Arten hører til Ferguson-zone 3, og UV-indekset på solpladsens overflade skal være 3,0-4,0 og lavere andre steder i opstillingen, så dyret kan vælge. Brug et T5 HO-rør med reflektor, der dækker 50-75 % af opstillingens længde og sidder over solpladsen.

Afstanden fra røret til dyrets ryg er 28-33 cm for et rør med 5-6 % UVB og 43-53 cm for et rør med 10-12 % UVB. Hæng aldrig røret tættere end 25 cm på solpladsen, for så dækker strålingen ikke dyret jævnt. Plastik og glas stopper UVB helt, og tæt net stopper op til 40 %, så der må ikke være noget mellem røret og dyret. UVB-rør mister styrke og skal skiftes jævnligt.

Supplér med en kraftig dagslyslampe på omkring 6.400 K. Lyset skal være tændt 11-13 timer i døgnet, kortest om vinteren og længst om sommeren. Brug aldrig farvet lys, heller ikke om natten, for dyrets øjne er meget følsomme over for farver, og det belaster dyret.

### FODER

*T. scripta* er altædende og æder i naturen smådyr, krebsdyr, snegle, orme, små fisk, haletudser og andre dyr, men også store mængder alger og vandplanter; voksne er næsten planteædere. Skildpadden mangler spytkirtler, så den kan kun æde i vandet; kast maden i karret.

Dyr under 1 år får 50 % animalsk og 50 % grønt: animalsk føde hver dag, grønt hver dag og pellets hver anden dag. Dyr over 1 år får 25 % animalsk og 75 % grønt: animalsk føde 1-2 gange om ugen, grønt hver dag og pellets 2-3 gange om ugen. En portion animalsk føde er, hvad dyret kan æde på 5-10 minutter. En portion grønt svarer til skjoldets størrelse, og en portion pellets til hovedets. Pellets bør højst udgøre 25 % af kosten.

Animalsk føde: kakerlakker, fårekyllinger, regnorme, melorme, silkeorme, rejer og krill, snegle fra opdræt og små levendefødende fisk som guppy og platy. Hele dyr er bedre end stykker, for stykker er ikke fuldt næringsrige. Guldfisk og nogle andre karpefisk indeholder thiaminase, der nedbryder vitamin B1, og må kun være en lejlighedsvis godbid. Frosne kyllinger, vagtler og nøgne museunger er kun godbidder.

Grønt: mælkebøtte, kløver, fuglegræs, løvsalat, endivie, grønkål, mangold, spinat og majroetop. Frugt er en lejlighedsvis godbid. Giv aldrig avocado, løg, tomat, citrusfrugter, svampe, auberginer, rabarber eller stærk peber. Vask planter fra naturen og brug kun dem, der ikke er sprøjtet og er sikkert bestemt.

Kalk får dyret via pellets og en sepiaskal i karret, som også holder næbbet slidt. Fjern altid den hårde plastbagside først, for den gør dyret meget sygt, hvis den sluges, og skift sepiaskallen hver 1.-2. måned.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Opdræt af haletudser

### ADFÆRD OG HÅNDTERING

*T. scripta* er dagaktiv og nysgerrig og lærer hurtigt at forbinde dig med mad. De fleste dyr bryder sig ikke om at blive rørt og klappet. Tillid opbygges bedst ved at fodre med en blød pincet, ikke med fingrene, for så risikerer du at blive bidt. Arten har ingen tænder, men et skarpt næb, og et bid gør ondt og kan give blod.

Skal dyret løftes, så tag det nedefra med håndfladen og hold skjoldet med begge hænder, så krop og ben er støttet. Hold fast, men ikke hårdt: et fald kan skade eller dræbe. Vask hænder grundigt før og efter, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret.

Dyret trives fint alene. Flere dyr sammen kan give bid, kamp om solpladsen og kannibalisme, og det er derfor bedst at holde ét. Et dyr, der hele tiden svømmer frem og tilbage langs glasset, har ofte for lidt plads.

## Avl

### KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har meget længere kløer på forbenene, en tykkere og længere hale, og kloakåbningen ligger uden for skjoldets bagkant; hunnens kloakåbning ligger ved eller under bagkanten, og hendes bugskjold er helt fladt. Hannerne er kønsmodne ved 9-11 cm skjoldlængde og hunnerne ved 15-20 cm. Angivelserne for alderen svinger: hannerne efter 2-6 år og hunnerne efter 5-8 år.

### PARRING

I naturen foregår parringen mellem marts og juli under vand. Hannen svømmer foran hunnen og vibrerer med de lange kløer mod hendes ansigt, og hunnen synker til bunden, hvis hun er modtagelig; ellers kan hun reagere aggressivt. Frieriet kan vare 45 minutter, parringen selv omkring 10 minutter.

En han, der holdes sammen med en hun, frier ofte vedholdende til hende; holdes dyrene sammen, skal der være plads til, at hunnen kan komme væk.

### ÆGLÆGNING OG KULD

En hun lægger 2-30 æg pr. kuld, typisk 6-11, afhængigt af størrelse og alder, og 1-2 kuld om året, enkelte op til 5, med 12-36 dage imellem. Hun graver et hul med bagbenene og lægger æggene deri. De sidste uger før lægningen opholder hun sig mindre i vandet og snuser og skraber i jorden efter et sted at grave. Hunner kan gemme sæd og lægge befrugtede æg i sæsonen efter en parring.

En hun skal altid have en kasse med jord eller sand på landdelen, også når hun holdes alene, så hun har et sted at grave.

### INKUBATION

I naturen klækker æggene efter 59-112 dage, oftest efter 60-95 dage. Kønnet afgøres af rugetemperaturen: ved 22-27 °C kommer der kun hanner, ved højere temperaturer hunner. Den øvre grænse i boksen (30 °C) er et skøn.

Æggene har en blød, bøjelig skal, der optager vand fra omgivelserne. Får de for meget vand, kan de sprække eller blive angrebet af svamp. Ungerne bliver ofte liggende i skallen den første dag eller to efter klækningen, mens de optager resten af blommen.

### OPDRÆT AF UNGER

Ungerne klarer sig selv fra klækningen; forældrene passer hverken æg eller unger. I naturen holder de sig i meget lavt vand med megen vegetation, hvor de finder føde og skjul og selv opsøger det varmeste vand.

Unger under et år skal have vand på 24-29 °C hele døgnet, rigeligt med skjul og en solplads, de let kan klatre op på. De får animalsk føde og grønt hver dag og pellets hver anden dag (se Foder). Holdes flere unger sammen, skal de være lige store, og det skal sikres, at alle får foder.

## Sundhed og typiske fejl

Skildpadder skjuler sygdom, så vær opmærksom på ændringer. Vej og mål dyret 1-2 gange om måneden, og før en ugentlig logbog over vægt, appetit og adfærd. Pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom, og en jævn vægt viser, at du hverken fodrer for meget eller for lidt.

Typiske problemer og fejl i pasningen: - Beskidt vand: vandet bliver hurtigt en sundhedsrisiko, hvis filtret er for svagt, eller vandet ikke skiftes. - Kalkmangel og sygdomme i knogler og skjold ved for lidt UVB eller kalk. Sørg for UVB og en sepiaskal uden plastbagside. - B1-mangel (thiaminase) ved for mange guldfisk eller lignende karpefisk. - Slugt plastik fra sepiaskal eller indretning. - Forkert indretning, hvor dyret ikke kan komme op af vandet eller ikke kan skjule sig.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af Salmonella og smitte mennesker. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret. Efter et bid skal såret skylles under rindende vand i omkring fem minutter og rengøres med mild sæbe; søg læge ved dybe, blødende eller betændte sår.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, har åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

### Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.